

Potres 19. maja 1963 pri Litiji

V nedeljo, 19. maja 1963, je ob 11. uri po lokalnem času (10.00 UTC) prišlo do potresa na vzhodnem robu Ljubljanske kotline, na območju Litije. Potres so najmočnejše čutili v naseljih Litija, Šmartno, Hotič, Vače, Moravče in Kamnik, kjer so učinki bili VII EMS-98. Magnituda potresa je bila 4,9.

Največ škode je bilo v Litiji in Šmartnem, kjer je bilo poškodovanih več kot 50 % zgradb. Potres je povzročil večjo škodo tudi v Kresnicah.

Po nedeljskem dopoldanskem potresu so prebivalci popoldan in ponoči čutili še pet šibkejših popotresov, ki so jih dodatno prestrašili prebivace. Do konca leta se je na tem območju čutili več kot 50 šibkejših potresov. Najmočnejši je bil 15. novembra 1963 ob 6. uri in 15 minut po lokalnem času (VI EMS).

1. Mesto opazovanja: Naselje: Litija Kraj: Litija
Občina: Litija Okraj: Ljubljana

2. Katerega dne so v Vašem kraju začutili potres? Dan v tednu nedelja
Dne 19. 5. meseca maja leta 19 63

3. Od kateri uri? (ure štejte od 0 do 24) Ura 11 minuta --

4. Ali ste predhodno ali naknadno primerjali svojo uro z radijsko, železniško ali pošno uro? naknadno z radijsko

5. Kje je bil opazovalec med potresom? (na prostem, v stavbi, v katerem nadstropju) v stavbi pritl.

6. Ste opazili potres stoje, sede, leže in pri kakšnem opravilu? stoje-pri kuhanju

7. Na kakšnih tleh je stal opazovalec? (ravnina, pobočje, dno doline, vrh, prod, skala, glina, pesek, barje, nasuto zemljišče itd.) ravnina, nasuto zemljišče

8. Število, zaporedje in trajanje sunkov; je bil prvi sunek navzgor ali navzdol? navzgor
3 sunki dopoldne do 14-h pop. 2 med 14-18-h 3 ponoči 11.30
3.30 in okoli 5-h zjutraj

9. Vrsta sunkov (kratak sunek, tresenje, valovanje); iz katere smeri? tresenje s severo-zahoda

10. Učinki potresa: tresenje pohištva, škripanje sten, zvenenje kozarcev, posode, pokanje tramov in desk, nihanje višočih svetilk ali slik (v kateri smeri) tresenje poh., nihanje slik, svetilk
višočih omar nihala

Se je kaj v pohištvu premaknilo ali prevrnilo, so zvonovi zazvonili? vrata omar so se odprla

So nastale razpoke v stenah ali zidovih, je odpadel omet, so se rušili dimniki, ali so odpadle opeke nastale so razpoke v zidovih, odpadel omet, 1 dimnik pop. poru-
šen, drugi do polovice, strešna opeka delno padla s strehe

So nastale razpoke v zemlji, ali je puštil zemlje zdrsela, ali so se na vodor. So opazili kakšne očitne spremembe v vodah, studenih, v morju? na zemlji ni bilo opaziti sprememb

11. So začutili potres v rudniku? V kakšni globini? Opišite pojave in učinke!

12. Ste zaslišali zvočne pojave pred, med ali po potresu? Na katere šume so spominjali? (na šolest listja, ropot, grmenje ali bobnenje) pop, neposredno pred potresom nato oddalje
no grmenje in bobnenje

13. So opazili še druge pojave ali učinke?

14. So potres čutili posamezniki, nekateri, mnogi, večina prebivalstva, vsi? vsi v tem kraju

15. So bili šibkejši sunki pred ali po potresu? Koliko sunkov? po potresu šibkejši sunki
7 po potresu

V (na) Litiji, dne 20. maja 19 63

Ime in priimek opazovalca: Heda Kunstler
Poklic: računovodja, en. šole
Naslov: Litija, Levstikova 11

(podpis opazovalca)

Ed 700 60

Vprašalnik, ki ga je po potresu 19. maja 1963 izpolnila občanka v Litiji (Makroseizmični arhiv, ARSO)

Poškodovani dimniki v Litiji. (Makroseizmični arhiv, ARSO)

1. Mesto opazovanja: Naselje: Litija Kraj: Litija
 Občina: Litija Okraj: Ljubljana

2. Katerega dne so v Vašem kraju začutili potres? Dan v tednu nedelja
 Dne 19.5. meseca maja leta 19 63

3. Od kateri uri? (ure štejte od 0 do 24) Ura 11 minuta --

4. Ali ste predhodno ali naknadno primerjali svojo uro z radijsko, železniško ali pošno uro? naknadno z radijsko

5. Kje je bil opazovalec med potresom? (na prostem, v stavbi, v katerem nadstropju) v stavbi pritl.

6. Ste opazili potres stoje, sede, leže in pri kakšnem opravilu? stoje-pri kuhanju

7. Na kakšnih tleh je stal opazovalec? (ravna, pobočje, dno doline, vrh, prod, skala, glina, pesek, barje, nasuto zemljišče itd.) ravnina, nasuto zemljišče

8. Število, zaporedje in trajanje sunkov; je bil prvi sunek navzgor ali navzdol? navzgor
3 sunki dopolne do 14-h pop. 2 med 14-18-h 3 pop. 11.20
3.30 in okoli 5-h zjutraj

9. Vrsta sunkov (kratak sunek, tresenje, valovanje); iz katere smeri? tresenje s severo-zahoda

10. Učinki potresa: tresenje pohištva, škripanje sten, zvenenje kozarcev, posode, pokanje tramov in desk, nihanje visečih svetilk ali slik (v kateri smeri) tresenje poh., nihanje slik, svetilk
viseča omara nihala

Se je kaj v pohištvu premaknilo ali prevrnilo, so zvonovi zazvonili? vrata omar so se odprla

So nastale razpoke v stenah ali zidovih, je odpadel omet, so se rušili dimniki, ali so odpadle opeke? nastale so razpoke v zidovih, odpadel omet, 1 dimnik pop. porušen drugi do poveljice strešna opeka delno padla s strehe

So nastale razpoke v zemlji, ali je prišlo do zdrsne, ali so se na vrhu? So opazili kakšne učinke spremembe v vodah, studenih, v morju? na zemlji ni bilo opaziti sprememb

11. So začutili potres v rudniku? V kakšni globini? Opišite pojave in učinke!

12. Ste zaslišali zvočne pojave pred, med ali po potresu? Na katere šume so spominjali? (na šelest listja, ropot, gremenje ali bobnenje) pop, neposredno pred potresom našo oddaljeno gremenje in bobnenje

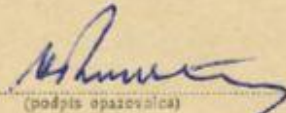
13. So opazili še druge pojave ali učinke?

14. So potres čutili posamezniki, nekateri, mnogi, večina prebivalstva, vsi? vsi v tem kraju

15. So bili šibkejši sunki pred ali po potresu? Koliko sunkov? po potresu šibkejši sunki
7 po potresu

V (na) Litiji, dne 20. maja 19 63

Ime in priimek opazovalca: Heda Kunstler
 poklic: računovodja, osn. šole
 naslov: Litija, Levstikova 11

 (podpis opazovalca)

10 700 60

Vprašalnik, ki ga je po potresu 19. maja 1963 izpolnila občanka v Litiji (Makroseizmični arhiv, ARSO)

Več o potresu:

I. Cencić, Interno poročilo